

הוצאת ספרים כ"ה

ספר

התערגשות הלב

ספר

צבי לעדיק

מכתבי קודש בדעת ודאת ה'

ספר

אמרות טהורות

בעון מחזקת וסייגין

להגה"ק רבי יהושע צבי מיכל שפירא זצוק"ל
בעמח"ס 'ציץ הקודש' בהלכה

ונסף עליהם

ספר

מפתח שמואל

עצה ותושיה לבא לגשת אל הקודש

להגה"ק רבי שמואל זצוק"ל אב"ד דאלהינאוו ואילי"א
תלמיד מוהר"ח מוואלאדין זצוק"ל

יוצא לאור במהדורה שניה מתוקנת

ברוב פאר והודר

פעה"ק ירושלים תובב"א

אי"ר תשס"ט

מהדורת ברונר

תוכן העניינים

1-7	הקדמת המהדיר
8-11	פתיחה כוללת לארבעת הספרים
15-47	דברי גדולי ישראל גאוני עולם
49-73	תולדות רבינו המחבר רבי יהושע צבי מיכל שפירא
א-קסד	ספר התרגשות הלב
קסה-רז	ספר צבי לצדיק
רט-רס	ספר אמרות טהורות
רסא-רפה	ספר מנחת שמואל
רפג-שיח	מפתחות

הקדמת המהדיר

מתוך שבח והודאה לבורא עולם על שהביאני עד הלום, לראות בהוצאת הספרים הקדושים: 'התרגשות הלב' - 'עבי לצדיק' - 'אמרות טהורות' - 'מנחת שמואל', במהדורה שניה עם תוספת הידור ושלימות (כמפורט לקמן), הנני לבוא בשורות מועטות לדבר בשבחם וערכם של הספרים, מתוך נקודת מבט שראיתי לנכון להביא, לפני הבא לגשת לספרים אלו במיוחד, ושאר ספרי המוסר בכלל.

בעומדי בשער הספרים, של זקנינו הגה"ק רבי יהושע עבי מיכל שפירא זצוק"ל, ניצבות לנגד עיני, דמותו הכבירה והמיוחדת, יחד עם דמות בנו יחידו, זקנינו הגה"ק רבי בן ציון אברהם שפירא זצוק"ל, כשהם מצטיינים במיוחד בדרך חיים של "הענע לכת עם אלוקיך", חיים של 'פנימיות' - 'עניעות ובריחה מפרסום וכל ענייני הכבוד המדומה', אשר בני אדם רודפים אחריהם בין בידיעתם ובין שלא בידיעתם, בין באונס בין ברצון. לאור זה, נראה שכאן המקום להביא את דברי רבותינו על עניין זה [כפי הבנת דבריהם בשכלי הדל], ולהגדיר את הדברים כפי שהם, תוך כדי ראיית תמונת מצב דורינו, והעמדת החובה המוטלת על כתפינו.

בכדי לא להלאות את הקורא, ולהקל על הבנת הדברים, לא יובאו כאן כל המקורות עליהם הושתתו היסודות המובאים בשורות הבאות. ונקיים ציווי חז"ל: "ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה" (פסחים ג, ב).

ידועה העובדה על רבינו חיים מוואלאז'ין זצוק"ל, שבאחד הימים באמצע תפילת שמו"ע הבחינו התלמידים שרובם מתייפח שתי פעמים בבכי סוער, ובקושי מצליח להירגע. לאחר התפילה, לתמיהתם מהו פשר הדבר? ביאר להם רבי חיים כדברים דלהלן: היה זה בשל שני גילויים מן השמים. האחד: יבוא יום וכל עולם התורה באירופה יחרב. השני: כהמשך לגילוי הראשון, שלאחר החורבן באירופה, תבוא הגלות האחרונה של התורה לפני בוא משיח צדקינו, 'התורה תגלה לאמריקה'. ובכיתי על זה, כי מי יודע אם תישאר התורה כצורתה לפני החורבן אם לאו. עד כאן תורף דבריו (כפי ששמעתי ממר"ר המשגיח רבי שלמה וולבה זלה"ה).

מאורעות אלו חזה מראש אבי הישיבות רבינו חיים זצוק"ל שנים רבות טרם התרחשותם. אין צורך בהוכחה על קיומם בפועל של שני גילויים אלו, כאשר לאחר שנים התרחשה מלחמת העולם השנייה, שעל ידה נחרבה יהדות אירופה עם עולם התורה שבה. ושוב התפתח עולם התורה, בעיקר על ידי הצלתם של שרידי גדולי התורה - באמריקה. והיותו מכל הוא, שבעיקר לאחר המלחמה, התחזקה 'תרבות אמריקה' - 'תרבות המערב' בצורה מבהילה, עד שאותותיה ניכרים היטב בתוך 'עולם התורה' בכל מקום בעולם, ונלחמת היא להגיע לשליטה מליאה על 'עולם התורה'. ברור אם כן, ש'עולם התורה' נמצא עתה בתוך 'גלות אמריקה' (ועוד נאריך בזה מעט לקמן).

פרק ו

מלאך ה'

מור"ג הגה"צ רבי דוב יפה שליט"א מנהל רוחני דישיבת 'כנסת חזקיהו' בכפר חסידים - רכסים, אמר מספר פעמים לפני כותב שורות אלו, כי המשגיח הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצוק"ל, התבטא על רבינו במילים אלו: "ר' הירש מיכל שפירא, לית דין בר אנש" (ר' הירש מיכל שפירא אינו בן אדם) כי מלאך ה' הוא...

ביטוי זה של רבי אליהו נדיר הוא ואינו בנמצא, מילותיו שקולות ומדודות, והגדרת אישים היוצאת מבין שפתיו היא אחרי הבחנה אמיתית ועמוקה בשכלו הזך והרחב. במה איפוא ראה רבי אליהו את רבינו שראוי הוא לתואר 'מלאך'? אולם ימי חייו של רבינו אשר היו בבחינת "כימי השמים על הארץ" הם העידו עליו כי "איש אלוקים קדוש ראו עינינו ואנחנו לא ידענו" (לשון תלמידו הגר"מ חרל"פ זצ"ל בצ"ב לצדיק').

קדושתו ופרישותו עד כדי שענייני החומר עצמם הזדככו ולא היו זרים למציאות הרוחנית בה היה חי, לצד עמל התורה בכוחות על אנושיים, תוך כדי דקדוק במצוות - ועבודת תיקון המדות ללא פשרות, הם שהקנו לו תואר זה. אך לפני שנשרטט קוים זעירים על מסכת חיים שכזו, חייבים אנו להקדים שורות אחדות.

נעתיק מדברי תלמידו המובהק של רבינו, הגאון רבי יעקב משה חרל"פ זצ"ל, כפי שכתב על רבינו בספר 'צבי לצדיק': "כל הבא לטהר, מסייעין אותו, תלמידיו לא דברו מעולם בשבחו, לספר ולתאר את גדולת ערכו, וכן לא בקשו מעולם לארוב, להתחקר ולהתבונן על מקומות מחבואיו, בנפול עליהם חתת אלהים מפני קדושתו". "אמנם ידע אדמור" גם את ערך האחרים שהושפעו ממנו, ואת צרכי נפשם, לכן לא הדרוך את תלמידיו בדרכו זה".

נמצאנו למדים מדברים אלו, כי גם אחרי כל הנכתב והמתואר עד הנה, ומכאן והלאה, על רבינו ביחס לגדלות אישיותו, הרי שהאמת היא, שאפילו טיפה מן הים אין כאן. שכל אישיותו ומעשיו היו מכוסים ומוסתרים מעין כל בריה בעולם הזה, גם מהקרובים אליו ביותר. רק יודע תעלומות ונסתרות, שרבינו היה לו לעבד נאמן, רק הוא יכול להעיד על גדלותו בכל הקיפה, ועליו הוא אומר: "ישראל אשר בך אתפאר".

זאת ועוד יש לדעת, כי המעט שכן התגלה לעין בשר ונכתב עלי ספר, זה אינו - 'אלא לראותם בלבד' ולא להלכה למעשה, אף לאותם הרואים את עצמם כיחיד סגולה שבדורינו (ע"פ עצת אחד מזקני המשגיחים בדורינו רצוי מאוד לעיין במכתבו של הגרא"י קוק זצ"ל (שכתב להוצאת ספר תולדות רבינו צבי לצדיק) בעניין זה באריכות לשון). וכל מטרות כתיבת הדברים אינה אלא - רק כפי שהשמיע לאחזינו מורינו המשגיח הגה"צ רבי דוב יפה שליט"א את דעתו, באשר לכתיבת פרשת גדלותו של רבינו ומסכת חייו עלי ספר, כי אינה ככל ספרי תולדותיהם של גדולי תורה אחרים, אשר מטרתם בין השאר לתת ציוני דרך 'ודוגמא מעשית', לאדם החפץ להתקרב לבורא, 'ללכת